
PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2018)0233

Sudāna, it īpaši *Noura Hussein Hammad* stāvoklis

Eiropas Parlamenta 2018. gada 31. maija rezolūcija par Sudānu, it īpaši *Noura Hussein Hammad* stāvokli (2018/2713(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Sudānu,
- ņemot vērā 1966. gada Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, kuram Sudāna ir pievienojusies kopš 1986. gada,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par bērna tiesībām, kurai Sudāna ir pievienojusies kopš 1990. gada,
- ņemot vērā 1948. gada Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2016. gada 19. decembra rezolūciju par bērnu, agrīnām un piespiedu laulībām,
- ņemot vērā Konvenciju par jebkādas sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*), ko ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 1979. gadā, un Deklarāciju par vardarbības pret sievietēm izskaušanu (*DEVAW*), ko ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 1993. gadā,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2007. gada 18. decembra rezolūciju Nr. 62/149, kuru iesniedza ES, kura atkārtoti apstiprināta 2008., 2010., 2012., 2014. un 2016. gadā un kurā prasīts moratorijs nāvessodam,
- ņemot vērā 1981. gadā pieņemto Āfrikas cilvēktiesību un tautu tiesību hartas pirmo protokolu par sieviešu tiesībām Āfrikā,
- ņemot vērā 16. un 21. pantu Āfrikas Hartā par bērna tiesībām un labklājību, kas stājās spēkā 1999. gada 29. novembrī,
- ņemot vērā steidzamo apelācijas vēstuli par *Noura Hussein Hammad* lietu, ko Āfrikas Bērna tiesību un labklājības ekspertu komiteja (*ACERWC*) 2018. gada 17. maijā nosūtīja Sudānas Republikai,

- ņemot vērā Sudānas 2005. gada Konstitūciju,
  - ņemot vērā 96. pantu (cilvēktiesību klauzulu) Kotonū nolīgumā, ko Sudānas valdība parakstīja 2005. gadā,
  - ņemot vērā Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam,
  - ņemot vērā Reglamenta 135. panta 5. punktu un 123. panta 4. punktu,
- A. tā kā *Noura Hussein Hammad* viņas ģimene piespieda doties laulībā ar *Abdulrahman Hammad*, kad viņa bija 16 gadus vecs bērns; tā kā *Noura* ir paziņojusi, ka viņu pirmo reizi izvaroja viņas vīrs, izmantojot viņa ģimenes locekļu palīdzību; tā kā saskaņā ar viņas liecībām 2017. gada 2. maijā trīs vīrieši turēja *Noura Hussein*, kamēr *Abdulrahman* viņu izvaroja; tā kā *Noura* nodūra savu vīru paš aizsardzības nolūkā, kad viņš mēģināja viņu vēlreiz izvarot nākamajā dienā; tā kā pēc tam medicīniskā izmeklēšana parādīja, ka viņa tika arī ievainota cīņā ar vīru;
- B. tā kā *Noura Hussein Hammad* tika turēta Omdurmanas cietumā līdz 2018. gada 29. aprīlim, kad viņa tika notiesāta par slepkavību ar iepriekšēju nodomu; tā kā *Noura Hussein Hammad*, kurai tagad ir 19 gadi, Omdurmanas Centrālā krimināltiesā piespieda nāvessodu par to, ka viņa nogalināja vīrieti, ar kuru viņas tēvs viņai bija licis apprecēties; tā kā sprieduma pieņemšanas laikā vīrieša ģimene nāvessodu izvēlējās kā piemērotu sodu *N. H. Hussein*; tā kā ir iesniegta apelācija pret viņai piespriesto sodu;
- C. tā kā ANO augstā cilvēktiesību komisāra birojs ievāca informāciju, ka *N. H. Hussein* piespiedu laulības, izvarošanu un cita veida ar dzimumu saistītu vardarbību pret viņu tiesa neņēma vērā kā pierādījumus soda mīkstināšanai; tā kā ANO eksperts patvaļīgu nāvessodu jautājumos norādīja, ka nāvessoda piemērošana gadījumā, ja ir skaidri pierādījumi par paš aizsardzību, ir kvalificējama kā patvaļīga nogalināšana;
- D. tā kā Sudāna ierindojas 165. vietā no 188 valstīm gan tautas attīstības indeksā (TAI), gan ANO dzimumu nevienlīdzības indeksā; tā kā ANO Bērnu tiesību komiteja (CRC) un ANO Cilvēktiesību komiteja puda nopietnas bažas par sievietes cilvēktiesību stāvokli Sudānā; tā kā Sudānas tiesību sistēma balstās uz islāma šariata likumiem; tā kā pierādījumi liecina, ka tad, ja sievietes nav politiski, kulturāli un ekonomiski vienlīdzīgas ar vīriešiem, tās tiks pakļautas ar dzimumu saistītai vardarbībai neatkarīgi no viņu ticības, rases vai tautības;
- E. tā kā Sudānas Konstitūcija paredz, ka “valsts aizsargā sievietes no netaisnības un veicina dzimumu līdztiesību”; tā kā ANO īpašā pārstāve jautājumos par seksuālo vardarbību konfliktu laikā *Pramila Patten* pēc Sudānas apmeklējuma 2018. gada 18.–25. februārī norādīja, ka Sudānā ir dziļi iesakņojusies seksuālās vardarbības noliegšanas kultūra; tā kā piespiedu laulības, izvarošanu laulībā, vardarbību un ar dzimumu saistītu vardarbību Sudānā uzskata par normālu un visi minētie vardarbības veidi tiek attaisnoti, pamatojoties uz tradīcijām, kultūru un reliģiju; tā kā līdz šim Īpašā prokuratūra nav izmeklējusi nevienu lietu par seksuālo vardarbību saistībā ar konfliktiem;
- F. tā kā Starptautiskās Krimināltiesas (SKT) mandāts novērst nesodāmību par kara noziegumiem, noziegumiem pret cilvēci un genocīdu ietver arī noziegumus, ar ko bieži saskaras sievietes, tostarp dažāda veida seksuālus un ar dzimumu saistītus noziegumus; tā kā SKT 2009. gada 4. martā izdeva Sudānas Republikas prezidenta *Omar Al Bashir*

aresta orderi par pieciem apsūdzības punktiem saistībā ar noziegumiem pret cilvēci — slepkavību, iznīcināšanu, piespiedu pārvietošanu, spīdzināšanu un izvarošanu;

- G. tā kā ir uzsākta globāla kampaņa “Par taisnīgumu *Noura Hussein Hammad*”, cenšoties panākt nāvēssoda atcelšanu; tā kā līdz 2018. gada maijam gandrīz viens miljons cilvēku ir parakstījuši lūgumrakstu “Par taisnīgumu *Noura Hussein Hammad*”; tā kā aizstāvības advokātu iebiedēšana ir uzbrukums taisnīgas tiesas procesam un tā kā izvarotajai *Noura Hussein Hammad* ir nepieciešams psiholoģisks atbalsts;
- H. tā kā *Noura Hussein Hammad* lieta ir pievērsusi starptautisko uzmanību sievietes tiesībām un jautājumiem par piespiedu laulībām un izvarošanu laulībā Sudānā, kur minimālais vecums laulībām ir tikai 10 gadi; tā kā izvarošanu laulībā Sudānas likumi atzina tikai 2015. gadā; tā kā tiesu iestādes tomēr atsakās to atzīt par noziegumu;
- I. tā kā sievietes un bērnu tiesību aktīvisti arvien vairāk rīko kampaņas pret meiteņu piespiedu laulībām un laulībām ar nepilngadīgām meitenēm, kas Sudānā ir plaši izplatīta parādība; tā kā viens no Eiropas Savienības Dzimumu līdztiesības rīcības plāna 2016.–2020. gadam mērķiem ir visu vardarbības pret sievietēm un meitenēm veidu, tostarp agrīnu un piespiedu laulību, novēršana un reaģēšana uz tiem;
- J. tā kā *Human Rights Watch (HRW)* un ANO neatkarīgais eksperts Sudānas jautājumos savā 2017. gada pasaules ziņojumā norādīja, ka Sudānas drošības spēki ir izmantojuši seksuālo vardarbību, iebiedēšanu un cita veida ļaunprātīgu rīcību, lai apklusinātu sievietes cilvēktiesību aizstāvjus visā valstī; tā kā *Noura Hussein Hammad* advokātam Nacionālais izlūkošanas un drošības dienests (*NISS*) aizliedza noturēt preses konferenci arvien intensīvākas iebiedēšanas kampaņas apstākļos; tā kā Sudānas galvaspilsētā Hartūmā ar cietušajiem un izdzīvojušajiem ar dzimumu saistītā vardarbībā strādājošās nevalstiskās organizācijas *SEEMA* direktors *Nahid Gabralla* vairākas reizes tika apcietināts, kad organizēja kampaņu *Noura Hussein Hammad* atbalstam, jo Sudāna uzliek ierobežojumus vārda brīvībai;
- K. tā kā Sudāna ir viena no septiņām valstīm, kas vēl nav pievienojušās Konvencijai par jebkādas sievietes diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*);
- L. tā kā ES pašlaik finansē projektus EUR 275 miljonu vērtībā Sudānā, galvenokārt izmantojot Eiropas Attīstības fondu (EAF), Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu (*EIDHR*) un Drošības un miera veicināšanas instrumentu (*IcSP*); tā kā Sudāna nav ratificējusi pārskatīto Kotonū nolīguma redakciju;
- M. tā kā sievietes Sudānā cieš no diskriminācijas, patvaļīgiem arestiem un pazemojošiem sodiem; tā kā ANO neatkarīgais eksperts Sudānas jautājumos uzskata, ka tā dēvētie noziegumi pret sabiedrības morāli, piemēram, tādi, ko piedēvē sievietēm, kuras uzskata par nepiedienīgi apģērbtām, kopā ar miesassodu pazemojumu pārkāpj starptautiskos cilvēktiesību standartus; tā kā Sudānas Krimināllikuma 151., 152., 154. un 156. pants pastiprina ierobežojumus sievietēm un viņu apģērbam un uzvedībai publiskās vietās; tā kā šo likumi pārkāpumi ir sodāmi ar naudassodiem un dažos gadījumos pat ar pēršanu,
- N. tā kā ES atbalsta Sudānu ar dažāda veida attīstības un humāno palīdzību, kā arī sniedz atbalstu ļoti pretrunīgi vērtētajām šīs valsts robežkontroles un cilvēktirdzniecības un kontrabandas apkarošanas operācijām, cita starpā izmantojot tā dēvēto *ROCK* projektu;

1. pauž nožēlu un nosoda nāvessoda piespriešanu *Noura Hussein Hammad*; aicina Sudānas iestādes atcelt piespriepto nāvessodu un pilnībā ņemt vērā to, ka *N. H. Hussein* rīkojās paš aizsardzības nolūkos pret vīrieša un viņa līdzdalībnieku mēģinājumu izvarot;
2. aicina Sudānas iestādes ievērot valsts tiesību aktus un starptautiskos cilvēktiesību standartus, tostarp Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību hartas Protokolu par sievietes tiesībām Āfrikā, kā arī Āfrikas Savienības Tiesas protokolu, kas pieņemts 2003. gada 11. jūlijā; atgādina, ka saskaņā ar starptautiskajiem standartiem nāvessoda piespriešana gadījumā, ja ir skaidri pierādījumi par paš aizsardzību, ir kvalificējama kā patvaļīga nogalināšana, jo īpaši gadījumos, kad sievietes tiek apsūdzētas par slepkavību, aizstāvot sevi;
3. atgādina Sudānas iestādēm par to pienākumu garantēt pamattiesības, tostarp tiesības uz taisnīgu tiesu; uzstāj, ka ir jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu, ka *Noura Hussein Hammad* lietas izskatīšana tiesā patiešām atbilst visaugstākajiem taisnīguma un pienācīga procesa standartiem;
4. atkārtoti norāda, ka Sudānā ir obligāti jāpārskata un jāreformē svarīgi likumi, tostarp 2010. gada Nacionālās drošības akts un plašsaziņas līdzekļus un pilsonisko sabiedrību reglamentējošie likumi, lai panāktu to atbilstību starptautiskajiem standartiem, kuri atbalsta vārda, pulcēšanās un biedrošanās brīvības; pauž bažas par plašajām aizturēšanas un apcietināšanas pilnvarām, kuras piešķirtas *NISS*, kas patvaļīgi aiztur un apcietina cilvēkus, pret kuriem daudzos gadījumos tiek vērsta spīdzināšana un cita veida slikta izturēšanās, turklāt *NISS* amatpersonām ir imunitāte pret kriminālvajāšanu;
5. norāda, ka, kamēr lietā vēl turpinās tiesas process, Sudānas iestādēm joprojām ir pienākums parādīt, ka tās neattaisno izvarošanu vai ar dzimumu saistītu vardarbību, un tāpēc glābt dzīvību jaunajai sievietei, kuras eksistence jau ir izpostīta tādu iemeslu dēļ, ko viņa nevarēja kontrolēt; aicina Sudānas iestādes nodrošināt, ka visas lietas, kas saistītas ar vardarbību dzimuma dēļ, tostarp izvarošanu laulībā un vardarbību ģimenē, tiek izmeklētas un vainīgie tiek saukti pie atbildības; mudina Sudānas iestādes novērst bērnu un piespiedu laulības un izvarošanu laulībā;
6. mudina Sudānas iestādes veikt tūlītēju, neatkarīgu un objektīvu izmeklēšanu par apgalvojumiem, kas vērsti pret Sudānas drošības spēkiem par vardarbības, iebiedēšanas un cita veida ļaunprātīgas izturēšanās izmantošanu pret sievietēm;
7. pauž nožēlu par to, ka *NISS* aizliedza preses konferenci, ko *Noura Hussein Hammad* aizstāvju grupa organizēja pēc viņas notiesāšanas; stingri nosoda vardarbību pret cilvēktiesību aktīvistiem un advokātiem saistībā ar *Noura Hussein Hammad* lietu;
8. mudina Sudānas iestādes nodrošināt pilnīgu aizsardzību *Noura Hussein Hammad* fiziskajai un psiholoģiskajai integritātei viņas ieslodzījuma laikā, tāpat arī attiecībā uz viņas advokātiem un ģimeni;
9. atkārtoti pauž savu stingro nostāju pret jebkādu nāvessoda piemērošanu neatkarīgi no apstākļiem; uzskata, ka nāvessods ir pretrunā cilvēka cieņai un ir nežēlīga, necilvēcīga un pazemojoša izturēšanās; aicina Sudānas iestādes ievērot ANO nāvessoda moratoriju; aicina Sudānu ratificēt Konvenciju pret spīdzināšanu (*CAT*) un Konvenciju par jebkādas sievietes diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*);

10. norāda Sudānas iestādēm, ka labāka sieviešu cilvēktiesību aizsardzība un kriminālatbildības noteikšana par izvarošanu laulībā varētu palīdzēt izglābt daudzas dzīvības un novērst tādus gadījumus kā *Noura Hussein Hammad* lietā;
11. stingri nosoda agrīnas un piespiedu laulības un vardarbību pret sievietēm un meitenēm Sudānā un citviet; norāda, ka pašreizējā apelācija pret spriedumu *N. H. Hussein* lietā aprobežojas vienīgi ar formālajiem un juridiskajiem notiesāšanas aspektiem, neaplūkojot faktus, un ir nepietiekama saskaņā ar Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, ko Sudāna ir ratificējusi; mudina iestādes īstenot Bērnu tiesību komitejas ieteikumu un grozīt likumu par personas statusu, palielinot vecumu, kurā laulība ir likumīgi atļauta;
12. apņēmīgi prasa ES un tās dalībvalstīm nodrošināt, ka projektu kopīgā īstenošanā ar Sudānas iestādēm tiek ievērots kaitējuma nenodarīšanas princips, kas ļautu izslēgt no sadarbības tos dalībniekus, kuri ir atbildīgi par cilvēktiesību pārkāpumiem;
13. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Sudānas prezidentam, Āfrikas Savienībai, ANO ģenerālsekretāram, ĀKK un ES Apvienotās parlamentārās asamblejas līdzpriekšsēdētājiem un Panāfrikas parlamentam.